

Dr Nikola Stjepanović • Despot Mičić
Milan Samardžić • Stevan Lilić

UPRAVNO PRAVO

(II DEO: UPRAVNI POSTUPAK I UPRAVNI SPOR)

udžbenik za III i IV razred upravne škole

DRUGO, ZAJEDNIČKO IZDANJE

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva i
Zavod za obrazovanje administrativnih kadrova SR Srbije
Beograd

UMESTO PREDGOVORA

Ovaj udžbenik je radjen na osnovu nastavnog plana i programa za predmet upravno pravo ("Prosvetni glasnik SR Srbije", br. 8/69) i koncepcije udžbenika za ovaj nastavni predmet koju je odobrio Prosvetni savet SR Srbije. Dosledno tome, autori su se trudili da prilikom izrade ovog udžbenika u punoj meri poštuju zakonske odredbe koje se odnose na pedagoške, psihološke, andragoške, metodološke i druge elemente izložene u pomenutoj koncepciji. Isto tako, pri obradjivanju pojedinih poglavlja udžbenika išlo se za tim da programski sadržaji budu što više aktualizirani u duhu pozitivnih propisa.

Ovom prilikom treba istaći da su u dosadašnjoj nastavnoj praksi upravnih škola za nastavni predmet upravno pravo pretežno korišćeni udžbenici namenjeni studentima odgovarajućih viših i visokih škola, što je učenicima, pa i nastavnicima ovog nastavnog predmeta, u upravnim školama pricinjavalo znatne teškoće. Uvereni smo da će ovaj udžbenik, koji predstavlja rezultat timskog rada autora, popuniti osetnu prazninu koja postoji u udžbeničkoj literaturi za ovaj nastavni predmet u upravnim školama. Medjutim, iako je namenjen učenicima upravnih škola za nastavni predmet upravno pravo, ovaj udžbenik može korisno da posluži i učenicima drugih srednjih škola u kojima se ova materija izučava u okviru nastavnog predmeta pod istim ili sličnim nazivom.

Beograd, jula 1976. godine

A u t o r i

SADRŽAJ

	Strana
UMESTO PREDGOVORA	3

DEO PRVI UPRAVNI POSTUPAK

I GLAVA: POJAM, ZNAČAJ I VRSTE UPRAVNOG POSTUPKA

1. POJAM I ZNAČAJ UPRAVNOG POSTUPKA	7
2. OPŠTI UPRAVNI POSTUPAK I POSEBNI UPRAVNI POSTUPCI	9
3. ODNOS UPRAVNOG POSTUPKA I DRUGIH POSTUPAKA	11
4. RAZVOJ UPRAVNOG POSTUPKA	13

II GLAVA: OSNOVNA NAČELA ZAKONA O OPŠTEM UPRAVNOM POSTUPKU

1. POJAM I ZNAČAJ OSNOVNIH NAČELA	15
(a) Načelo zakonitosti	16
(b) Zaštita prava građana i zaštita javnog interesa	18
(c) Načelo materijalne istine	20
(d) Načelo saslušanja stranke	22
(e) Načelo slobodne ocene dokaza	24
(f) Načelo samostalnosti organa u rešavanju	26
(g) Načelo prava na žalbu (dvostepenosti)	28
(h) Načelo pravosnažnosti rešenja	29
(i) Načelo ekonomičnosti postupka	32
(j) Načelo pružanja pomoći neukoj stranci	33
(k) Načelo upotrebe stranog jezika	34

III GLAVA: ORGANI ZA VODENJE POSTUPKA I NADLEŽNOST

1. POJAM ORGANA I SLUŽBENOG LICA U UPRAVNOM POSTUPKU	36
2. POJAM UPRAVNE STVARI	38
3. NADLEŽNOST U UPRAVNOM POSTUPKU	39
(a) Pojam i značaj nadležnosti — nadležnost uopšte	39
(b) Vrste nadležnosti	40
(c) Propisivanje nadležnosti	41
(d) Prezumptivna nadležnost	43
(e) Prostorno ograničenje nadležnosti	45
(f) Stranke sa diplomatskim imunitetom	46
(g) Sukob nadležnosti	46
4. PRAVNA POMOĆ	49
(a) Pravna pomoć između organa uprave	49
(b) Pravna pomoć između organa uprave i sudova	50
(c) Međunarodna pravna pomoć	51

IV GLAVA: STRANKE I NJIHOVO ZASTUPANJE U UPRAVNOM POSTUPKU

1. UČESNICI U UPRAVNOM POSTUPKU	52
2. IZUZEĆE SLUŽBENOG LICA	53
3. STRANKE U UPRAVNOM POSTUPKU	55
(a) Pojam i uslovi za svojstvo stranke (stranačka i procesna sposobnost i stranačka legitimacija)	55
(b) Položaj stranaka s obzirom na njihov međusobni odnos u postupku	58
4. ZASTUPANJE STRANKE I VRSTE ZASTUPNIKA	59
(a) Zakonski zastupnik	60
(b) Privremeni zastupnik	60
(c) Punomoćnik	61
(d) Zajednički predstavnik	63
(e) Stručni pomagač	63
(f) Javni pravobranilac i javni tužilac u upravnom postupku	63

V GLAVA: OPŠTENJE ORGANA SA STRANKAMA I DRUGIM UČESNICIMA U POSTUPKU

1. RADNJE STRANAKA	65
(a) Podnesci	65

	Strana
(b) Razgledanje spisa i obaveštavanje o toku postupka	69
(c) Rokovi i povraćaj u pređašnje stanje	70
2. RADNJE ORGANA	74
(a) Pozivanje	74
(b) Zapisnik i zabeleška	78
(c) Dostavljanje i saopštavanje	81
(d) Održavanje reda	88
(e) Troškovi upravnog postupka	89
 VI GLAVA: TOK (FAZE) UPRAVNOG POSTUPKA	
1. FAZE REDOVNOG UPRAVNOG POSTUPKA	92
2. IZOSTAJANJE POJEDINIH FAZA POSTUPKA	93
 VII GLAVA: POKRETANJE POSTUPKA I ZAHTEVI STRANAKA	
1. POKRETANJE POSTUPKA	96
2. PROMENE U POKRENUTOM POSTUPKU	99
(a) Spajanje dve ili više stvari u jedan postupak	99
(b) Izmena zahteva	101
(c) Odustanak od zahteva	102
(d) Poravnanje	104
 VIII GLAVA: ISPITNI POSTUPAK (POSTUPAK DO DONOŠENJA REŠENJA)	
1. ZADATAK ISPITNOG POSTUPKA	106
2. OVLAŠĆENJE ORGANA; PRAVA I DUŽNOSTI STRANKE U POSTUPKU	107
(a) Ovlašćenje organa	107
(b) Prava i dužnosti stranke u postupku	108
3. POSEBAN ISPITNI POSTUPAK I SKRAĆENI POSTUPAK	109
4. PRETHODNO PITANJE	114
5. USMENA RASPRAVA	116
6. DOKAZIVANJE	120
(a) Predmet i teret dokazivanja	120
(b) Zakonske pretpostavke i opštepoznate činjenice	123
(c) Postupak pri izvođenju dokaza	124
7. DOKAZNA SREDSTVA I OBEZBEĐENJE DOKAZA	125
(a) Svedoci i svedočenje	125
(b) Isprave kao dokazno sredstvo	128
(c) Veštaci i veštačenje	131
(d) Uvidaj	134
(e) Izjava stranke	135

IX GLAVA: REŠENJE I ZAKLJUČCI

1. REŠENJE	138
(a) Rešenje kao prvostepeni upravni akt i njegov značaj	138
(b) Organ koji donosi rešenje	140
(c) Forma i sastavni delovi rešenja	144
(d) Delimično, dopunsko i privremeno rešenje	150
(e) Rok za izdavanje rešenja	152
(f) Neuredno, nezakonito i nepravilno rešenje	152
2. ZAKLJUČCI	155
(a) Pojam, vrste i oblik zaključaka	155
(b) Saopštavanje zaključaka	156

X GLAVA: PRAVNA SREDSTVA U UPRAVNOM POSTUPKU

1. POJAM I VRSTE PRAVNIH SREDSTAVA	157
2. ŽALBA I POSEBNA ŽALBA	158
(a) Pojam i dopustivost žalbe (načelo dvostepenosti)	158
(b) Forma i sadržina žalbe	160
(c) Rok za žalbu i predavanje žalbe	162
(d) Dejstvo žalbe	163
(e) Posebna žalba	165
(f) Rad prvostepenog organa po žalbi	166
(g) Rad drugostepenog organa po žalbi	170
(h) Žalba kad prvostepeno rešenje nije doneto	175
(i) Rok za donošenje rešenja po žalbi i dostavljanje drugostepenog rešenja	177
3. POJAM KONAČNOG, IZVRŠNOG I PRAVOSNAŽNOG REŠENJA	177
4. PRIGOVOR I PREDSTAVKA	180
(a) Prigovor po Zakonu o opštem upravnom postupku	180
(b) Prigovor u posebnim upravnim postupcima	181
(c) Predstavka kao neformalno pravno sredstvo	183
5. VANREDNA PRAVNA SREDSTVA	183
(a) Obnova postupka	184
(b) Menjanje i poništavanje rešenja u vezi sa upravnim sporom	192
(c) Zahtev za zaštitu zakonitosti	193
(d) Poništavanje i ukidanje rešenja po pravu nadzora	195
(e) Ukidanje i menjanje pravosnažnog rešenja uz pristanak ili po zahtevu stranke	197
(f) Vanredno ukidanje izvršnog rešenja	199
(g) Oglašavanje rešenja ništavim	201

6. PRAVNE POSLEDICE PONIŠTAVANJA I UKIDANJA REŠENJA	
(a) Pravne posledice poništavanja i oglašavanja rešenja ništavim	204
(b) Pravne posledice ukidanja rešenja	204

XI GLAVA: IZVRŠENJE U UPRAVNOM POSTUPKU

1. POJAM IZVRŠENJA I IZVRŠNOST REŠENJA	206
2. ADMINISTRATIVNO I SUDSKO IZVRŠENJE	208
3. OBUSTAVLJANJE I ODLAGANJE ADMINISTRATIVNOG IZVRŠENJA	210
4. IZVRŠENJE NENOVČANIH OBAVEZA	211
(a) Izvršenje nenovčanih obaveza preko drugih lica	211
(b) Administrativno izvršenje putem prinude	212
5. REIZVRŠENJE	213
6. IZVRŠENJE RADI OBEZBEĐENJA I PRIVREMENI ZAKLJUČAK	213
(a) Izvršenje radi obezbeđenja	213
(b) Privremeni zaključak o obezbeđenju	214

DEO DRUGI PREKRŠAJNI POSTUPAK

I GLAVA: PREKRŠAJNI POSTUPAK

1. REPRESIVNA DELATNOST UPRAVE	219
2. PREKRŠAJI (MATERIJALNO PREKRŠAJNO PRAVO)	219
(a) Uvodne napomene	219
(b) Struktura Osnovnog zakona o prekršajima	220
(c) Pojam prekršaja i njegovi elementi	221
3. RAZLIKOVANJE PREKRŠAJA I DRUGIH DELIKATA	224
(a) Prekršaji i krivična dela	224
(b) Prekršaji i privredni prestupi	224
(c) Prekršaji i disciplinski prestupi	225
4. VRSTE PREKRŠAJA	226
5. NAČELO LEGALITETA	226
6. NADLEŽNOST ZA ODREĐIVANJE (PROPISIVANJE) PREKRŠAJA	227
7. PREKRŠAJNE KAZNE	227
8. NAČIN, MESTO I VREME IZVRŠENJA PREKRŠAJA	229
9. USLOVI ODGOVORNOSTI ZA PREKRŠAJ	230
10. POSEBNI SLUČAJEVI ODGOVORNOSTI ZA PREKRŠAJE	232

11. PRIMENA (ODMERAVANJE) PREKRŠAJNIH KAZNI I ZAŠTITNIH MERA	233
12. ZASTARELOST GONJENJA I IZVRŠENJA KOD PREKRŠAJA	236
(a) Zastarelost gonjenja	236
(b) Zastarelost izvršenja	236

DEO TREĆI UPRAVNI SPOR

I GLAVA: OPŠTI UPRAVNI SPOR

1. POJAM I POTREBA SUDSKE KONTROLE NAD RADOM ORGANA UPRAVE	241
2. POJAM UPRAVNOG SPORA I NJEGOVE VRSTE	243
3. PREDMET UPRAVNOG SPORA I NADLEŽNOST ZA REŠAVANJE	246
(a) Predmet upravnog spora	246
(b) Nadležnost za rešavanje upravnih sporova	248
4. STRANKE U UPRAVNOM SPORU	250
(a) Tužilac u upravnom sporu	250
(b) Tuženik (tuženi organ)	253
(c) Zainteresovano lice	254
5. TUŽBA I POSTUPAK PO TUŽBI	254
(a) Pokretanje upravnog spora	254
(b) Postupak po tužbi	259
6. ŽALBENI POSTUPAK U UPRAVNOM SPORU	270
7. VANREDNA PRAVNA SREDSTVA U UPRAVNOM SPORU	272
(a) Obnova postupka	272
(b) Zahtev za ponovno ispitivanje pravnosnažne sudske odluke	274
(c) Zahtev za zaštitu zakonitosti	275
8. TROŠKOVI I TAKSE U UPRAVNOM SPORU	276
(a) Troškovi postupka	276
(b) Takse u upravnom sporu	277
9. POSLEDICE POVEDENOG I OKONČANOG UPRAVNOG SPORA	278
(a) Pravno dejstvo pokretanja upravnog postupka	278
(b) Obaveznost presuda donetih u upravnim sporovima	278

II GLAVA: UPRAVNORAČUNSKI SPOR

1. POJAM I CILJ UPRAVNORAČUNSKOG SPORA	280
2. POSTUPAK KONTROLE I REŠENJA SLUŽBE DRUŠTVENOG KNJIGOVODSTVA KAO PREDMET UPRAVNORAČUNSKOG SPORA	281
3. TUŽBA I NADLEŽNOST ZA REŠAVANJE UPRAVNORAČUN- SKOG SPORA	284

Dr N. STJEPANOVIĆ, D. MIĆIĆ, M. SAMARDŽIĆ, S. LILIĆ: UPRAVNO PRAVO (II DEO: UPRAVNI POSTUPAK I UPRAVNI SPOR) za III i IV razred upravne škole • Drugo, zajedničko izdanje, 1977. • Izdavač: ZAVOD ZA UDŽBENIKE I NASTAVNA SREDSTVA, Beograd, i ZAVOD ZA OBRAZOVANJE ADMINISTRATIVNIH KADROVA SR SRBIJE - Izdavačko-štamarska OOUR "Stručna knjiga", Beograd • Glavni i odgovorni urednik: VUKICA BRGULJAN • Jezička redakcija: DARENKA KIĆOVIĆ • Koricu izradila: GORDANA JEROSIMIĆ • Korektor: MILKA DRAGIĆEVIĆ • Obim: 18 ¹/₄ štamparskih tabaka • Tiraž: 2 500 primeraka • Format: 17 x 24 cm • Štampa: ZAVOD ZA OBRAZOVANJE ADMINISTRATIVNIH KADROVA SR SRBIJE - OOUR "Stručna knjiga", Beograd, Lole Ribara 48